

فهرست

۷

بخش اول: واژگان

۱۱۱

بخش دوم: قواعد

بخش سوم: نمونه سؤال‌های امتحانی و پاسخ‌نامه ۱۴۵

بخش اول

واژگان

منوی پیشنهادی سرآشپز در این بخش:

- ترجمه سطر به سطر واژه‌های جدید
- تحلیل کامل واژه‌ها
- بیان مترادف، متضاد و جمع مکسر هر واژه
- آوردن تصویر برای درک بهتر واژه‌ها
- جدول کامل مترادف، متضاد و جمع مکسر واژگان کتاب
- جمع‌بندی مکالمه‌های کتاب

لکچر و راه‌ن‌درص

الْحِكْمُ النَّافِعَةُ

◀ **أَيْنَ:** کجا، کجاست

اسم پرسشی

أَيْنَ الطَّالِبَاتُ؟ دانش آموزان کجا هستند؟

◀ **نِيَات:** نیت ها **مفرد** نِيَّة

اسم، جمع سالم، مؤنث

الأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ. [ثواب] کارها با توجه به نیت هاست.

◀ **عَلَى:** باید، لازم است

حرف

 نکته: عَلَى به سه صورت ترجمه می شود:

① بر، بر روی ② علیه، ضد ③ اگر «عَلَى» اول جمله باشد، معمولاً

معنای «باید»، «واجب است بر...» و «لازم است» می دهد.

◀ **عَلَيْكَ ب:** بر تو لازم است.

عَلَيْكَ بِمُدَارَاةِ النَّاسِ. بر تو لازم است که با مردم مدارا کنی.

◀ **حُسْنُ الخُلُقِ:** خوش اخلاقی

حُسْنُ الخُلُقِ نِصْفُ الدِّينِ. خوش اخلاقی نیمی از دین است.

◀ **جَنَّة:** بهشت، باغ **مترادف** حَدِيقَةٌ

اسم، مفرد، مؤنث

◀ تَحْتَ: زیر

اسم، مفرد، مذکر

◀ أَقْدَام: پاها **مفرد** قَدَم

اسم، جمع مکسر

الْجَنَّةُ تَحْتَ أَقْدَامِ الْأُمَّهَاتِ. بهشت زیر پای مادران است.

◀ يَد: دست

اسم، مفرد

◀ مَعَ: با، همراه

اسم، مفرد، مذکر

يَدُ اللَّهِ مَعَ الْجَمَاعَةِ. دست خدا همراه با جماعت است.

◀ خَلْفَ: پشت، پشتِ سر

اسم، مفرد، مذکر

◀ بَاب: در **جمع** أَبْوَاب

اسم، مفرد، مذکر

الْوَلَدُ خَلْفَ الْبَابِ. پسر پشت در است.

◀ سَفِينَةٌ: کشتی

اسم، مفرد، مؤنث

أَيْنَ السَّفِينَةُ؟ فِي الْخَلِيجِ الْفَارِسِيِّ. کشتی کجاست؟ در خلیج فارس

◀ أَمَامَ: روبه‌رو، جلوی **متضاد** خَلْفَ

مترادف مُقَابِلِ

اسم، مفرد، مذکر

الرَّجُلُ أَمَامَ الْبَيْتِ. مرد جلوی خانه است.

◀ فَوْقَ: بالا، روی **متضاد** تَحْتَ

اسم، مفرد، مذکر

الْبَيْتُ فَوْقَ الشَّجَرَةِ. خانه بالای درخت است.

◀ وَرَاءَ: پشت **متضاد** أَمَامَ **مترادف** خَلْفَ

اسم، مفرد، مذکر

الزَّرَافَةُ وَرَاءَ الشَّجَرَةِ. زرافه پشت درخت است.

مکالمه

وَ عَلَیْكَ (عَلِیْكَ) السَّلَامُ وَ
رَحْمَةُ اللَّهِ وَ بَرَكَاتُهُ.

السَّلَامُ عَلَیْكَ (عَلِیْكَ).

أنا بِخَيْرٍ.

كَيْفَ حَالُكَ (حَالِكِ)؟

صَبَاحَ التَّوَرِ.

صَبَاحَ الْخَيْرِ.

أنا مِنْ إِيْرانِ. (أنا إِيْرانيٌّ).
(أنا إِيْرانيَّةٌ).

مِنْ أَيْنَ أَنْتَ (أَنْتِ)؟

إِسْمِي أَحْمَدُ (النَّازِ).

مَا اسْمُكَ (اسْمُكِ)؟

هُم جالِسُونَ هُنَاكَ.

أَيْنَ أُسْرْتُكَ (أُسْرْتُكِ)؟

فِي نِهَائِيَةِ هَذَا الشَّارِعِ.

أَيْنَ فُنْدُقُكُمْ؟

ثَلَاثَةُ أَيَّامٍ.

كَمْ يَوْمًا أَنْتُمْ فِي كَرْبَلَاءَ؟

هُوَ أَخِي الصَّغِيرُ.

مَنْ هَذَا الْوَلَدُ؟

إِسْمُهُ «مَحْمَدْرَضًا».

مَا اسْمُهُ؟

إِلَى الْلِقَاءِ. مَعَ السَّلَامَةِ.

فِي أَمَانِ اللَّهِ.

أَيْنَ بَيْتِكَ (بَيْتِكَ)؟

في شارعٍ «وليِّ عصر».

أَيْنَ ذَهَبْتَ (ذَهَبْتَ)؟

ذَهَبْتُ إِلَى السُّوقِ.

مَاذَا اشْتَرَيْتَ (اشْتَرَيْتَ)؟

اشْتَرَيْتُ مَلَابِسَ.

لِمَاذَا اشْتَرَيْتَ (اشْتَرَيْتَ)؟

لِلْهَدِيَّةِ.

أَذَهَبْتَ وَحَدَكَ

لا؛ ذَهَبْتُ مَعَ أَصْدِقَائِي
(صَدِيقَاتِي).

(ذَهَبْتَ وَحَدَكَ)؟

مَبْرُوكٌ.

شُكْرًا جَزِيلًا.

مَا هِيَ وَاجِبَاتُكَ

حِفْظُ هَذِهِ الْجُمَلَاتِ
الذَّهَبِيَّةِ.

(وَاجِبَاتُكَ)؟

مَنْ طَرَقَ (طَرَقْتُ) الْبَابَ؟

صَدِيقِي (صَدِيقَتِي) طَرَقَ
الْبَابَ.

مَاذَا سَأَلَكَ (سَأَلَكَ)؟

سَأَلَ (سَأَلْتُ): «مَا هِيَ
وَاجِبَاتُنَا».

أَكَانَ غَائِبًا (كَانَتْ غَائِبَةً)
فِي الصَّفِّ؟

نَعَمْ، كَانَ ذَاهِبًا (كَانَتْ
ذَاهِبَةً) إِلَى الْمُسَابَقَةِ.

جمع‌های مکسر

اسم	معنی	جمع مکسر
درس اول		
أمر	کار	أُمور
حَجَر	سنگ	أَحجار
حَدِيقَة	باغ	حَدَائِق
حَيّ	زنده	أَحياء
مَيِّت	مُرده	أَموات
خَشَب	چوب	أَخشاب
رَجُل	مرد	رِجال
شَجَر، شَجَرَة	درخت	أَشجار
صَفّ	کلاس	صُفوف
طالِب	دانش‌آموز، دانشجو	طُلّاب
طَبیب	پزشک	أَطبّاء

اسم	معنی	جمع مکسر
درس دهم		
سَمَك	ماهی	أَسْمَاك
درس دوازدهم		
لَوْن	رنگ	أَلْوَان
وَرَق	برگ	أَوْرَاق

کلمات متضاد

درس اول
أَحْيَاء (زندگان) ≠ أَمْوَات (مردگان)
أُولَئِكَ (آنان) ≠ هَؤُلَاءِ (اینان)
تِلْكَ (آن) ≠ هَذِهِ (این)
ذَلِكَ (آن) ≠ هَذَا (این)
خَيْر (خوبی) ≠ شَرَّ (بدی)

کلمات مترادف

معنی	کلمات مترادف
درس اول	
کارها	أُمُور = أَعْمَال
نظر	رَأْي = نَظَر
سلامتی	صِحَّة = سَلَامَة
کودکی	صِغَر = طُفُولِيَّة
نصیحت، پند	عِبْرَة = نَصِيحَة
موفق، پیروز	نَاجِح = فَائِز
درس دوم	
بهتر، برتر	أَفْضَل = خَيْر
مصیبت	بَلَاء = مُصِيبَة
خانه	بَيْت = مَنزِل
زندگی	عَيْش = حَيَاة

بخش دوم

قواعد

منوی پیشنهادی سرآشپز در این بخش:

- بیان قواعد هر درس با توضیحات کامل و مثال
- جمع‌بندی قواعد در انتهای هر مبحث و پایان کتاب
- آوردن تصاویر برای درک بهتر قواعد

لِکَلِمَةٍ وَرَنْ لِرِصٍّ

كَنْزُ الْكُنُوزِ

جمع

- ◀ اسمی که تعداد آن سه یا بیشتر باشد، جمع است.
- ◀ جمع دو نوع است: سالم و مکسر
- جمع سالم: بدون اینکه اسم مفرد را تغییر دهیم به آخرش حروفی اضافه می‌کنیم؛ بنابراین در این نوع جمع، قانون مشخصی وجود دارد.
- ◀ نشانه جمع مذکر سالم، وجود «وَنَ» و «یْنَ» در آخر اسم مذکر است.

مثال:

← مُجَاهِدُونَ، مُجَاهِدِينَ

مُجَاهِدٌ

- 🍇 **نکته:** در جمع مذکر سالم، اگر نشانه‌های جمع «وَنَ» و «یْنَ» حذف شوند، مفرد آن اسم باقی می‌ماند؛ در نتیجه کلمه‌هایی مانند «بَسَاتین» و «قَوَانین» جمع مذکر سالم نیستند.
- ◀ اگر اسم مذکر اشیا باشد با این روش نمی‌توان آن را به جمع تبدیل کرد؛ بلکه با روش جمع مکسر جمع بسته می‌شود.
- ◀ نشانه جمع مؤنث سالم، وجود «ات» در آخر اسم مؤنث است؛ ولی قبل از جمع بستن اسم باید «ة» را حذف کنیم.

نگاهی به درس پنجم تا دوازدهم

فارسی	عربی	
من در جایم نشستم.	أَنَا جَلَسْتُ فِي مَكَانِي.	
تو در جای نشستی.	أَنْتَ جَلَسْتَ فِي مَكَانِكَ.	
	أَنْتِ جَلَسْتِ فِي مَكَانِكِ.	
او در جایش نشست.	هُوَ جَلَسَ فِي مَكَانِهِ.	
	هِيَ جَلَسَتْ فِي مَكَانِهَا.	
ما در جایمان نشستیم.	نَحْنُ جَلَسْنَا فِي مَكَانِنَا.	
		

أَسْمَاءُ الْأَلْوَانِ (نام رنگ‌ها)

	التُّفَاحُ أَخْضَرُ	أَخْضَرُ (سبز)
	الرُّمَانُ أَحْمَرُ	أَحْمَرُ (قرمز)
	العِنَبُ أَسْوَدُ	أَسْوَدُ (سیاه)
	الْوَرْدُ أَصْفَرُ	أَصْفَرُ (زرد)
	السَّحَابُ أَبْيَضُ	أَبْيَضُ (سفید)
	الْبَحْرُ أَزْرَقُ	أَزْرَقُ (آبی)

بخش سوم

نمونه سؤال‌های امتحانی و پاسخ‌نامه

منوی پیشنهادی سرآشپز در این بخش:

- ارائه گونه‌های متنوع سؤال‌های امتحانی در سطوح مختلف و ذکر نوع مهارت برای هر سؤال
- ارائه پرسش‌های چهارگزینه‌ای برای هر درس
- ارائه آزمون نوبت اول و دوم مطابق با استانداردهای آموزش و پرورش
- ارائه پاسخ‌نامه برای همه سؤال‌ها و آزمون‌ها

لجی‌پناه و نکرص

الْدَرْسُ الْأَوَّلُ

قِيَمَةُ الْعِلْمِ

۱. جمله‌های حکیمانه زیر را به فارسی ترجمه کنید. (مهارت ترجمه)
- الف) طَلَبُ الْعِلْمِ فَرِيضَةٌ.
ب) آفَةُ الْعِلْمِ النِّسيَانُ.
۲. جمله‌های زیر را به فارسی ترجمه کنید. (مهارت ترجمه)
- الف) هَذَا الرَّجُلُ، فِي هَذِهِ الْمَدْرَسَةِ.
ب) هَذِهِ الْبِنْتُ، فِي تِلْكَ الْمَدْرَسَةِ.
ج) ذَلِكَ الْوَلَدُ النَّاجِحُ، فِي الصَّفِّ الْأَوَّلِ.
۳. ترجمه‌های زیر را کامل کنید. (مهارت ترجمه)
- الف) تِلْكَ اللَّوْحَةُ فِي الصَّفِّ الْأَوَّلِ. آن در اول است.
ب) مُجَالَسَةُ الْعُلَمَاءِ عِبَادَةٌ. با دانشمندان است.
ج) تِلْكَ الطَّبِيبَةُ نَاجِحَةٌ فِي الْعَمَلِ. در کار است.
۴. در هر قسمت گزینه درست را انتخاب کنید. (مهارت درک و فهم)
- الف) «النَّازُ» اسْمٌ
- رَجُلٍ بِنْتٍ
- ب) نِصْفُ الْعِلْمِ.
- حُسْنُ السُّؤَالِ الْعَالِمُ بِإِعْمَالِ
- ج) كَجَبَلِ الرَّحْمَةِ وَ النُّورِ.
- النِّسيَانُ الْعَالِمُ الْمُؤْمِنُ

د) مُجَالَسَةُ عِبَادَةٌ.

□ العُلَمَاءِ □ النَّاجِحِ

۵. ترجمه درست را انتخاب کنید. (مهارت ترجمه)

الف) تِلْكَ الْمَرْأَةُ شَاعِرَةٌ.

□ این زن شاعر است. □ آن زن شاعر است.

ب) هَذِهِ الْبِنْتُ، فِي تِلْكَ الْمَدْرَسَةِ.

□ آن دختر در این مدرسه است. □ این دختر در آن مدرسه است.

۶. با استفاده از کلمه‌های داده شده، نام هر تصویر را بنویسید.

(دو کلمه اضافه است.) (مهارت واژه‌شناسی)

«جَبَل - نَاجِح - شَجَرَةٌ - بِنْتُ - صَفٌّ - طَبِيبَةٌ»

(ب)

(الف)

(د)

(ج)

۷. مذکر و مؤنث بودن اسم‌های زیر را مشخص کنید. (مهارت کاربرد

و شناخت قواعد)

«فَرِيضَةٌ - رَجُلٌ - بِنْتُ - شَجَرَةٌ - نِسْيَانٌ - وَكْدٌ»

۸. گزینه درست را انتخاب کنید. (مهارت کاربرد و شناخت قواعد)

- (الف) الطَّالِبُ، نَاجِحٌ. هَذَا هَذِهِ
- (ب) اللُّوْحَةُ، جَمِيلَةٌ. ذَلِكَ تِلْكَ
- (ج) طَلَّبُ الْعِلْمِ فَرِيضَةٌ. ذَلِكَ تِلْكَ
- (د) هَذِهِ شَاعِرٌ شَاعِرَةٌ
- (هـ) ذَلِكَ مُؤْمِنٌ مُؤْمِنَةٌ
- (و) مَرِيْمٌ نَاجِحٌ نَاجِحَةٌ

۹. در هر ردیف کلمه متفاوت را انتخاب کنید. (مهارت واژه‌شناسی)

- (الف) الطَّبیب الشَّاعِر الْعَالِم الْمُجَالِسَةُ
- (ب) آفَةٌ صَفٌّ عِلْمٌ طَالِبٌ

پرسش‌های چهارگزینه‌ای

۱۰. معنی کدام کلمه درست است؟

- (۱) صَفٌّ: ساده (۲) وَلَدٌ: پدر
- (۳) مَرْأَةٌ: زن (۴) نِسْيَانٌ: ماشین باری

۱۱. ترجمه کدام جمله درست است؟

- (۱) هَذِهِ الشَّجَرَةُ عَجِيبَةٌ. این درخت عجیب است.
- (۲) طَلَّبُ الْعِلْمِ فَرِيضَةٌ. فرض کن علم را طلب کردی.
- (۳) تِلْكَ الشَّجَرَةُ بِلَا ثَمَرٍ. این درخت بدون میوه است.
- (۴) الطَّالِبَةُ النَّاجِحَةُ فِي الصَّفِّ الْأَوَّلِ. دانش آموز موفق در اول کلاس است.

نمونه آزمون نوبت اول

نام: _____ تاریخ امتحان: _____
نام خانوادگی: _____ موضوع امتحان: _____

مهارت ترجمه

۱. سخنان حکیمانه زیر را به فارسی ترجمه کنید. (۲ نمره)

(الف) الْعَالِمُ بِلا عَمَلٍ كَالشَّجَرِ بِلا ثَمَرٍ.

(ب) الْوَحْدَةُ خَيْرٌ مِنْ جَلِيسِ السَّوِّءِ.

(ج) إِنَّ عِدَّةَ الشُّهُورِ عِنْدَ اللَّهِ إِثْنَا عَشَرَ شَهْرًا.

(د) بَلَاءُ الْإِنْسَانِ فِي لِسَانِهِ.

۲. جمله‌های زیر را به فارسی ترجمه کنید. (۳/۵ نمره)

(الف) هُوَلاءِ اللَّاعِبُونَ فائِزُونَ.

(ب) هَذَانِ الْكُرْسِيُّانِ خَشْبِيَّانِ.

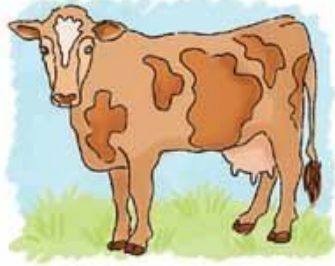
(ج) لِمَنِ الْقَلَمُ؟ لِتِلْكَ الطَّالِبَةِ.

(د) كَمْ أُسْبُوعًا فِي الشَّهْرِ؟ أَرْبَعَةٌ.

(هـ) أَيْنَ فُنْدُقُكُمْ؟ فِي نِهَائَةِ هَذَا الشَّارِعِ.

(و) الدَّوْرانُ إِلَى الْيَمِينِ مَمْنُوعٌ.

(ز) هَلْ هُنَا أَشْجارُ الرُّمَّانِ؟

..... (ب)

..... (الف)

..... (د)

..... (ج)

۸. در هر ردیف کلمه ناهماهنگ را مشخص کنید. (۵/۰ نمره)

الف) ☐ أَلْبَاب	☐ أَلْغَالِيَةِ	☐ أَلْبَيْت	☐ أَلْتَأْفِذَةِ
ب) ☐ أَلْجَدِّ	☐ أَلْأُمِّ	☐ أَلْبِنْت	☐ أَلصَّيْفِ

مهارت شناخت و کاربرد قواعد

۹. در جمله‌های زیر اسم مثنی، جمع مکسر، جمع سالم مؤنث و

جمع سالم مذکر را مشخص کنید. (۱ نمره)

الف) ﴿هُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ﴾

ب) أَلْوَلَدُ الصَّالِحِ فَخْرٌ لِلْوَالِدَيْنِ.

ج) ﴿إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ﴾

مهارت درک و فهم

۱۰. با توجه به معنا و مفهوم جمله، گزینه درست را انتخاب کنید.
(۵/۰ نمره)

الف) کَلَامٌ بَيْنَ شَخْصَيْنِ وَجَعٌ حِوَارٌ
ب) مَوْتُ الْأَحْيَاءِ. الْجَهْلُ الْحَدِيقَةُ

۱۱. هر کلمه را به کلمه مربوط به آن وصل کنید. (یک کلمه اضافه است).
(۵/۰ نمره)

مَكَانُ السَّفِينَةِ الْجَدُّ
أَبُو الْأَبِ الْبَحْرُ
 النَّارُ

۱۲. درستی یا نادرستی جمله‌های زیر را بر اساس حقیقت مشخص کنید.
(۱ نمره)

الف) أَرْبَعَةٌ + ثَلَاثَةٌ = ثَمَانِيَةٌ
ب) الذَّهَبُ رَخِيصٌ جِدًّا.
ج) الْجَمَاعَةُ خَيْرٌ مِنَ الْوَحْدَةِ.
د) النَّظْرُ إِلَى وَجْهِ الْوَالِدَيْنِ عِبَادَةٌ.

مهارت مکالمه

۱۳. به پرسش‌های داده شده پاسخ کوتاه دهید.
(۵/۰ نمره)

الف) مَا اسْمُ وَالِدِكَ؟
ب) هَلْ أَنْتَ مِنْ أَهْوَاذِ؟

پاسخ نامہ

لکھنؤ وین لکھنؤ

۱. الف) طلبِ علم، واجب دینی است. / ب) آفت علم فراموشی است.
۲. الف) این مرد در این مدرسه است. / ب) این دختر در آن مدرسه است. / ج) آن پسر موفق در کلاس اول است.
۳. الف) تابلو - کلاس / ب) همنشینی - عبادت / ج) آن - پزشک - موفق
۴. الف) بنت / ب) حُسْنُ السُّؤَالِ / ج) الْعَالِمُ الْمُؤْمِنُ / د) الْعُلَمَاءِ
۵. الف) آن زن شاعر است. / ب) این دختر در آن مدرسه است.
۶. الف) صَف / ب) بنت / ج) شَجَرَة / د) جَبَل
۷. مذکر: رَجُل، نسیان، وُلْد / مؤنث: فَرِيضَة، بنت، شَجَرَة
۸. الف) هَذَا / ب) تِلْكَ / ج) ذَلِكَ / د) شَاعِرَة / ه) مُؤْمِن / و) نَاجِحَة
۹. الف) الْمُجَالَسَة / ب) آفَة
۱۰. گزینهُ «۳»
۱۱. گزینهُ «۱»
۱۲. گزینهُ «۴»
۱۳. گزینهُ «۲»
۱۴. گزینهُ «۴»
۱۵. الف) خشنودی خدا در خشنودی پدر و مادر است. / ب) دو نعمت ناشناخته‌اند؛ سلامتی و امنیّت.
۱۶. الف) ارزش انسان به علم و ایمان است. / ب) این دو درخت بدون میوه‌اند. / ج) روزگار دو روز است؛ روزی به سود تو و روزی به ضررتو.
۱۷. الف) شخص (مرد، انسان) - طلايش (ثروتش، مالش) / ب) زن - خوشحال / ج) این دو - چوبی
۱۸. الف) درست / ب) درست / ج) درست / د) نادرست

۴. الف) پنج چیز در بین مردم، خوب است. / ب) زمان از طلاست.
۵. قلیل ≠ کثیر / بعید ≠ قریب
۶. الف) پشت / ب) سنگ
۷. الف) الْعَنْبُ / ب) الْبَقْرَةَ / ج) الْحُسَامُ / د) الْبَائِعُ
۸. الف) الْغَالِيَّةُ / ب) الضَّيْفُ
۹. الف) السَّمَاوَاتِ: جمع سالم مؤنث، أَيَّامٍ: جمع مكسّر / ب) الْوَالِدَيْنِ: مثني / ج) الضَّابِرِينَ: جمع سالم مذکر
۱۰. الف) جَوَازُ / ب) الْجَهْلُ
۱۱. مَكَانُ السَّفِينَةِ: الْبَحْرُ / أَبُو الْأَبِ: الْجَدُّ
۱۲. الف) نادرست / ب) نادرست / ج) درست / د) درست
۱۳. بر عهده دانش آموز است.
۱۴. الف) طَبِيبٌ / ب) فِي يَدِ الْمَرْأَةِ / ج) سِتَّةُ

پاسخ‌نامه نمونه آزمون نوبت دوم

۱. الف) آراستگی درون بهتر از آراستگی ظاهر است. / ب) بر تو واجب است با مردم مدارا کنی. / ج) هر کس دشمنی کاشت ضرر و زیان درو کرد. / د) برای ما مثالی زد و آفرینش خود را فراموش کرد.
۲. الف) این تلفن همراه برای کیست؟ / ب) پیراهن و شلواری خریدم. / ج) دوستم در را کوبید. / د) به شهر مهران در مرزها رسیدیم. / ه) باغشان پر از درختان سیب است. / و) ماهی به تور نگاه کرد. / ز) ای کاش من این خانه را خوب ساخته بودم.
۳. الف) پاییز - برگ‌های / ب) بازیکن - بالا برد